

підприємства. *Modeling the development of the economic systems*, (1), 120–128. DOI:<https://doi.org/10.31891/mdes/2022-3-142>

2. Мельничук Г.С., Склярчук А.А (2016) *Глобальні та національні проблеми економіки. Серія: Економіка та управління підприємствами*. Вип. 14. С. 458-462 URL: http://global-national.in.ua/archive/14-2016/14_2016.pdf#page=458

3. Гуменюк, В. С. (2018). Теоретичні основи управління прибутком підприємств. *Інфраструктура ринку*, 20: 51-55.

4. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві (2017). *Збірник наукових праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу КІІ ім. І. Сікорського «Актуальні проблеми економіки та управління»*. Вип. 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102586>

УДК 339.428.5/64

Крамський С.О., к.т.н., доцент, с.н.с. відділу ринкових механізмів та структур
(Державна установа «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ, м. Одеса, Україна)

Антонюк П.О., к.е.н., с.н.с. відділу ринкових механізмів та структур
(Державна установа «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ, м. Одеса, Україна)

ІНСТИТУЦІЙНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СЕЛЕКТИВНОГО РИНКУ М'ЯСНОЇ ТА ЯЄЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ У ПОВОЄННИЙ ЧАС

Сучасні тенденції державної підтримки малих форм господарювання в аграрному секторі економіки вказують на безумовну зацікавленість органів влади всіх рівнів у їхньому розвитку особливо під час війни між РФ та Україною. В даний час вони стали одним з пріоритетів державної аграрної політики. Проте варто зазначити, що сьогодні все ще переважають економічні заходи підтримки над адміністративними, хоча останні можуть виявитися не менш важливими та ефективними, особливо в нинішніх складних умовах. На нашу думку, лише системний підхід у вирішенні цього важливого для держави завдання дозволить, по-перше, створити умови для забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку сільських територій, а по-друге, забезпечить високу ефективність витрачання бюджетних коштів, що особливо важливо за умов обмежувальних заходів, в умовах військових дій. Насамперед, адміністративні заходи підтримки повинні забезпечувати комфортні умови виробничої діяльності малим формам господарювання, а також підтримувати рівні можливості виходу на ринки за умови збереження високої якості продукції (птахівництва і тваринництва, м'яса, яєць та яєчної продукції).

Для досягнення стратегічної мети – забезпечення сталої продовольчої безпеки та якісного розвитку сільських територій необхідна першочергова переорієнтація та вдосконалення механізму державної підтримки малих форм господарювання за такими напрямками: 1) посилення ролі адміністративних заходів підтримки розвитку малих форм господарювання, у тому числі і через проведення інституційних перетворень (удосконалення законодавства та нормативно-правового регулювання, антимонопольної політики, підготовки кадрів, інформаційно-консультаційного забезпечення) для підвищення ефективності бюджетних видатків, що спрямовуються на реалізацію заходів Державної програми розвитку сільського господарства та регулювання ринків сільськогосподарської продукції, сировини та продовольства; 2) збільшення обсягів держпідтримки на розвиток сімейних тваринницьких ферм та початківців-фермерів особливо на селективних ринках (яєць та м'ясної продукції).

Серед основних напрямів державної підтримки малих форм господарювання під час війни та у повоєнний час, що дозволять реалізовувати економічний ефект від

розвитку малих форм господарювання, слід виділити: формування сприятливого підприємницького клімату, усунення нормативно-правових, адміністративних та організаційних бар'єрів; розширення доступу малого підприємництва до фінансових ресурсів; системний розвиток інфраструктури для надання малим підприємствам інтегральної фінансової, матеріальної, інформаційної, консультаційної та організаційно-методичної допомоги суб'єктам тваринництва, птахівництва [1]. Отже, трансформація інституційної стратегії регулювання факторів розвитку ринку м'яса та яєчної продукції має зосереджуватись на стимулюванні, по-перше, нарощення поголів'я курей та сільськогосподарських тварин;

по-друге, збільшення обсягів виробництва продукції м'ясного тваринництва (зокрема за рахунок підвищення інвестиційної спроможності виробників). В повоєнний період стратегічними напрямками інституційного забезпечення стійкості функціонування ринку м'яса і яєчних продуктів є задоволення внутрішніх потреб птахофабрик, фермерських господарств, м'ясопереробних підприємств у сировині належної якості, екологічної безпеки та в достатніх обсягах, а також формування достатніх запасів яєць і м'яса для забезпечення продовольчої безпеки населення регіонів України. Основним напрямком інституцій має стати розробка та імплементація системи заходів селективного регулювання на державному рівні щодо вирішення проблеми дефіциту продукції яєць та яєчної продукції та м'ясного тваринництва. Такі заходи включають інструментарій селективної стратегії (бюджетна, тарифна, податкова), яка спрямована на стимулювання нарощення обсягів виробництва продукції птахівництва і тваринництва [2].

Ринок яєць та яєчних продуктів є одним з провідних агропродовольчих ринків в країні, який відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни. З метою забезпечення вище перелічених пріоритетів післявоєнного розвитку ринку яєць та яєчних продуктів пропонується: 1) зменшити ставку ПДВ (як варіант - до 7-10%), в першу чергу на соціальні види яєчних продуктів з метою забезпечення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому ринку по відношенню до імпорту; 2) впровадити інструменти стратегічно планування експорту яєчних, м'ясних продуктів в сполученні з підтримкою стабільності постачань та регулюванням їх обсягів на засадах укладання довгострокових договорів з іноземними споживачами, що дасть змогу нівелювати залежність від цінкових та інших кон'юнктурних коливань на міжнародних ринках; 3) забезпечити додаткову підтримку малих та середніх товаровиробників шляхом формування рівноправного конкурентного середовища між крупними, середніми та малими учасниками за рахунок сприяння створенню кооперативних об'єднань, запровадження адаптивних програм та цільових дотацій, зокрема, на племінну роботу, запровадження пільгового режиму оподаткування соціально значимих яєчних і м'ясних продуктів; 4) стимулювати розвиток органічного виробництва через спрощення дозвільних процедур з надання в оренду земельних ділянок під кормову базу птахівництва, тваринництва та отримання статусу виробників органічної продукції, відповідно до вимог міжнародних стандартів впроваджувати інтегровану систему управління якістю продукції "Система управління якістю" (ISO 9001:2020, "Система менеджменту безпеки продуктів харчування», організація ланцюга виробництва і постачання" (ISO 22000:2005). Технічні умови виробництва та зберігання продукції. Системи ціноутворення для продукції селективних товарних ринків [3].

У післявоєнний період розвиток ринків м'яса, яєць та яєчних продуктів потребуватиме розробки і впровадження інноваційно-модернізаційного механізму який дозволить вдосконалити кормову базу, технології вирощування поголів'я тваринництва, птиці, поліпшити матеріально-технічне забезпечення, організацію менеджменту з персоналу тощо.

Список використаних джерел:

1. Kramskyi, S.O., Tarakanov, M.L., Antonyuk, P.O. (2022) Organization forms of

integration of agricultural markets into global value chains. *Innovations economics*. IMPEER of NASU. 24.1(82). P.90-98. DOI: <https://doi.org/10.31520/ei.2022>.

2. Буркинський, Б.В., Нікішина, О.В., Тараканов, М.Л. (2022) Інституційні механізми регулювання розвитку логістики товарних ринків. Колективна монографія / за ред. Б.В. Буркинського. Одеса: ДУ «ІРЕЕД НАНУ». С. 207-212.

3. Колодинський, С.Б., Дубницький, В.І. (2021) Інфраструктурна підтримка регіональних інноваційних процесів. Монографія. Одеса: ОДАБА. «Екологія». С.256. УДК 681.518.54

Бессонова С. І., к. е. н., професор кафедри обліку та аудиту

Кропова К. Ю. бакалавр спеціальності 071 Облік і оподаткування

(Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет, м. Дніпро, Україна»)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальність тематики модернізації національної економіки полягає в тому, що соціально-економічний рівень розвитку нашої країни потребує невідкладних змін у всіх напрямках суспільного життя. Доведено, що рушійним засобом позитивних змін в суспільстві є модернізація національної економіки. Комплексна модернізація передбачає зміну структури економіки, реорганізацію банківської системи, нагромадження основного капіталу, розширення внутрішнього ринку, підвищення соціальних стандартів.

Враховуючи те, що в сучасних умовах для здійснення модернізації в Україні необхідно застосовувати світовий досвід модернізації економічної системи, вивчення всіх її аспектів є дуже важливим для більш точного розуміння сутності механізмів та наслідків модернізації економічної системи.

Оскільки ця тема є актуальною, її дослідженню приділялась значна увага вітчизняних та зарубіжних вчених таких як: В. Куриляк, Є. Савельєв, В. Геєць, А. Абдель-Малек, А. Турен, Ш. Ейзенштадт та інших видатних вчених. Класичні основи модернізації закладені в працях О. Конта, Г. Спенсера, К. Маркса, М. Вебера, Е. Дюркгейма, М. Леві, Ф. Тьонніса. У більшості класичних концепцій модернізація розглядається як процес, що протікає паралельно індустріалізації в умовах перетворення традиційного аграрного суспільства в індустріальне, тобто модернізація в класичних теоріях розглядається в контексті глибоких трансформацій системи господарства, технічного озброєння, організації праці, науки, сфери життєвого забезпечення всіх членів суспільства.

Досліджуючи зміст теорій модернізації, Г. Черніченко та А. Єфременко, зробили висновок, що модернізація – це найважливіша зміна людської цивілізації з часів промислової революції XVIII ст., яка включає зміни в діяльності, поведінці, процесах, змісті, структурі, системі й самій ідеї людської цивілізації. В. Куриляк і Є. Савельєв підкреслюють, що завдання модернізації полягатимуть у створенні економічної моделі, орієнтованої, насамперед, на якісно і кількісно високі результати в конкуренції на світовому ринку. [1]

Модернізація суспільства має тривалу історію і бере свій початок ще з XVI ст. Як масштабний суспільний процес, модернізація розпочалася в XVIII ст., досягнувши свого піку в XX ст. Класична теорія модернізації була розроблена і сформована в середині XX століття і пройшла з цього часу кілька етапів свого розвитку. У загальному трактуванні під модернізацією розуміють перехід від традиційного суспільства до сучасного, що передбачає орієнтацію на інновації, поступовий розвиток економіки, індустріальний характер виробництва, масову освіту, високий професійний рівень спеціалістів. Таким чином, модерними вважаються такі суспільства, пріоритети розвитку яких базуються на ідеях індустріалізації, передових науко-технічних розробках, демократизації всіх сфер